

July 2022

การตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของบุคลิกสำหรับการประเมินทักษะดนตรีไทย: การประยุกต์ใช้โมเดลการให้คะแนนบางส่วนแบบหลายองค์ประกอบของราสซ์

ณรินทร์ เทพสถิตย์

กมลวรรณ ตั้งชนกานนท์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

เทพสถิตย์, ณรินทร์ and ตั้งชนกานนท์, กมลวรรณ (2022) "การตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของบุคลิกสำหรับการประเมินทักษะดนตรีไทย: การประยุกต์ใช้โมเดลการให้คะแนนบางส่วนแบบหลายองค์ประกอบของราสซ์," *Journal of Education Studies*: Vol. 50: Iss. 3, Article 4.

DOI: 10.58837/CHULA.EDUCU.50.3.3

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol50/iss3/4>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของรูบริกสำหรับการประเมินทักษะดนตรีไทย:
การประยุกต์ใช้โมเดลการให้คะแนนบางส่วนแบบหลายองค์ประกอบของราสส์
Psychometric Properties Evaluation of Rubric for Assessing Thai Music Performance:
An Application of Many-Facet Rasch Measurement Partial Credit Model

ภูรินทร์ เทพสถิตย์^{1*} และ กมลวรรณ ตังธนากานนท์²
Purin Thepsathit^{1*} and Kamonwan Tangdhanakanond²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของรูบริกสำหรับการประเมินทักษะดนตรีไทย โดยใช้โมเดลการให้คะแนนบางส่วนแบบหลายองค์ประกอบของราสส์ ตัวอย่างวิจัย คือ 1) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่บรรเลงเดี่ยวเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตี 4 ชนิด ประกอบด้วย ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ข้องวงใหญ่ และข้องวงเล็ก จำนวน 84 คน และ 2) ผู้ประเมินทักษะดนตรีไทยที่มีความเชี่ยวชาญและผ่านการอบรม จำนวน 6 ท่าน เครื่องมือวิจัย คือ รูบริกสำหรับการประเมินทักษะดนตรีไทย ประกอบด้วยเกณฑ์ 8 ด้าน 12 ข้อรายการประเมิน โดยแต่ละข้อรายการประเมินจะประกอบไปด้วยระดับคุณภาพ 5 ระดับ วิเคราะห์คุณสมบัติทางจิตมิติโดยใช้โมเดลการให้คะแนนบางส่วนแบบหลายองค์ประกอบของราสส์ผ่านฟาเซตที่เกี่ยวข้อง 4 ฟาเซต ประกอบด้วย ฟาเซตนักเรียน ฟาเซตผู้ประเมิน ฟาเซตเครื่องดนตรี และฟาเซตข้อรายการประเมิน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลความสอดคล้องกลมกลืนกับโมเดลของฟาเซตทั้ง 4 ฟาเซต ดัชนีคุณภาพฟาเซตผู้ประเมินและข้อรายการประเมิน ค่า point-measure correlation ของฟาเซตข้อรายการประเมิน และดัชนีประสิทธิผลระดับคุณภาพ แสดงถึงความตรงเชิงโครงสร้างของรูบริก และ 2) ผล Chi-square ฟาเซตนักเรียนและผู้ประเมิน และดัชนีคุณภาพฟาเซตนักเรียน แสดงถึงความเที่ยงของรูบริก

คำสำคัญ : การตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติ, รูบริก, การประเมินทักษะดนตรีไทย, โมเดลการให้คะแนนบางส่วนแบบหลายองค์ประกอบของราสส์

Article Info: Received 1 June, 2022; Received in revised form 22 June, 2022; Accepted 28 June, 2022

¹ นิสิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและการพัฒนวัตกรรมการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อีเมล : purin.tepsatit@gmail.com

Graduate Student, Division of Innovation Development in Education Department of Educational Research and Psychology, Faculty of Education, Chulalongkorn University Email: purin.tepsatit@gmail.com

² อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล : kamonwan.t@chula.ac.th

Lecturer of Department of Educational Research and Psychology, Faculty of Education, Chulalongkorn University
Email: kamonwan.t@chula.ac.th

* Corresponding Author

Abstract

The purpose of this study was to evaluate the psychometric properties of a rubric for assessing Thai music performance using the Many-facet Rasch measurement partial credit model. The samples of this study were 1) 84 secondary students who played 4 Thai classical Instruments including Ranad Eak, Ranad Thum, Khong Wong Yai and Khong Wong Lek; and 2) 6 trained raters who had experiences in Thai music performance. The 8 criterion and 12 item rubric for assessing Thai music performance included 5 categories for each item that was used in this study. The data were analyzed using the Many-facet Rasch measurement partial credit model across 4 facets including student, rater, instrument, and item. The results revealed that 1) The results of fit statistics across 4 facets, facet quality index of rater and item facet, point-measure correlation of item facet and category effectiveness index indicated the construct validity of the rubric and 2) Chi-square of student and rater facet and facet quality index of student facet indicated reliability of the rubric.

Keywords: psychometric properties evaluation, rubric, Thai music performance assessment, Many-facet Rasch measurement partial credit model

บทนำ

ผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครื่องมือนัดและประเมินผลทางดนตรีไทย พบว่า การตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติไม่เหมาะสมตามหลักการวัดและประเมินผลและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติด้วยแนวคิดทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมเท่านั้น (Classical Test Theory: CTT) ซึ่งทฤษฎี CTT มีข้อจำกัด คือ คุณสมบัติทางจิตมิติของเครื่องมือ เช่น ความยาก จะเปลี่ยนไปตามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2563) โดยคุณสมบัติทางจิตมิตินั้น หมายถึง ค่าสถิติต่าง ๆ สำหรับใช้อธิบายคุณสมบัติของเครื่องมือ เช่น ความตรง ความเที่ยง หรือความยาก และหากการประเมินมีองค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้อง ควรแสดงค่าสถิติที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบนั้นด้วย เช่น ความสอดคล้องของการประเมินระหว่างผู้ประเมิน (American Educational Research Association et al., 2014)

เครื่องมือการวัดและประเมินชนิดหนึ่งที่มีความเหมาะสมกับการประเมินทักษะดนตรี คือ รูบริก ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับมาตรประมาณค่า (rating scale) ที่มีคำอธิบายเกี่ยวกับทักษะที่คาดหวังในแต่ละระดับ ช่วยให้เกิดความเป็นปรนัยของผลการประเมิน สามารถนำผลการประเมินที่ได้รับจากรูบริกไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนรับรู้ถึงความสามารถของตนและกระตุ้นตนเองในการซ่อมได้ (DeLuca & Bolden, 2014) องค์ประกอบที่สำคัญของรูบริกประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เกณฑ์ หมายถึง ทักษะเป้าหมายที่ต้องการประเมิน 2) ระดับคุณภาพ หมายถึง ระดับคุณภาพของทักษะที่ต้องการประเมิน มีลักษณะเรียงลำดับจากทักษะที่ปฏิบัติได้ง่ายไปสู่ปฏิบัติได้ยาก 3) คะแนน หมายถึง ตัวเลขที่ใช้สำหรับการให้คะแนนระดับคุณภาพแต่ละระดับ และ 4) คำอธิบายระดับคุณภาพ หมายถึง คำอธิบายระดับคุณภาพแต่ละระดับ โดยอธิบายเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงเกณฑ์การผ่านของทักษะที่ต้องการในแต่ละระดับคุณภาพ

โมเดลการให้คะแนนบางส่วนแบบหลายองค์ประกอบของราสช์ (Many-facet Rasch Measurement Partial Credit Model: MFRM-PCM) เป็นโมเดลที่พัฒนาขึ้นบนแนวคิดของทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ (Item Response Theory: IRT) ซึ่งเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบด้วยทฤษฎี IRT นั้นจะมีคุณสมบัติทางจิตมิติที่คงที่ไม่แปรเปลี่ยน (invariance) ไปตามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2563) โดยโมเดล MFRM-PCM ใช้สำหรับการตรวจสอบเครื่องมือสำหรับการประเมินที่เกี่ยวข้องมากกว่า 2 ฟาเซตและมีผลการตอบมากกว่าสองค่า (polytomous) เช่น 1 - 5 คะแนน คำว่า ฟาเซตนั้น หมายถึง

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อการประเมิน เช่น นักเรียน ผู้ประเมิน และข้อรายการประเมิน โดยแต่ละฟาเซตจะมีอิทธิพลต่อกัน ซึ่งโมเดล MFRM-PCM จะวิเคราะห์แต่ละฟาเซตอย่างเป็นอิสระและนำผลการประเมินที่ได้จากแต่ละฟาเซตมาใช้วิเคราะห์สิ่งที่ต้องการประเมินร่วมกัน (Linacre, 2022a) โมเดล MFRM-PCM พัฒนาขึ้นจากแนวคิดของ 2 โมเดล ได้แก่ โมเดลการให้คะแนนบางส่วน (Partial Credit Model) และโมเดลหลายองค์ประกอบของราสช์ (Many-Facet Rasch Measurement Model) โดยโมเดลจะประมาณค่าคุณสมบัติทางจิตมิติจากทุกฟาเซตที่เกี่ยวข้องและอนุญาตให้แต่ละระดับคุณภาพของข้อรายการประเมินแต่ละข้อมีความยากแตกต่างกันได้ ซึ่งหมายถึง ข้อรายการประเมินทุกข้ออาจไม่จำเป็นต้องมีจำนวนระดับคุณภาพที่เท่ากันก็ได้ ดังนั้นการวิเคราะห์ด้วยโมเดล MFRM-PCM ช่วยให้ผู้วิเคราะห์สามารถตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของข้อรายการประเมินรายข้อและสามารถนำผลการวิเคราะห์ไปใช้เพื่อตัดสินใจสำหรับการปรับปรุงประสิทธิภาพของระดับคุณภาพในแต่ละข้อรายการประเมินได้ (Eckes, 2009; Linacre, 2002; Linacre, 2022a) สำหรับการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติครั้งนี้ เกี่ยวข้องกับ 4 ฟาเซต ประกอบด้วย ฟาเซตนักเรียน ฟาเซตผู้ประเมิน ฟาเซตเครื่องดนตรี และ ฟาเซตข้อรายการประเมิน โดยผลการวิเคราะห์แต่ละฟาเซตช่วยยืนยันหลักฐานคุณสมบัติทางจิตมิติของรูบริก โดยฟาเซตนักเรียนวิเคราะห์เพื่อยืนยันว่าข้อรายการประเมินมีความสามารถในการจำแนกทักษะของนักเรียน และยืนยันถึงความเที่ยงของรูบริก ฟาเซตผู้ประเมินวิเคราะห์การถ่วงดุลของคะแนนที่ต่างกันของการประเมินทักษะนักเรียน ฟาเซตข้อรายการประเมินวิเคราะห์ความยากที่ต่างกันของข้อรายการประเมินและวิเคราะห์เพื่อยืนยันว่านักเรียนมีความสามารถแตกต่างกันมากพอ ซึ่งผลการวิเคราะห์ช่วยยืนยันถึงความตรงเชิงโครงสร้างของรูบริก (construct validity) (Linacre, 2022a) ส่วนฟาเซตเครื่องดนตรีช่วยยืนยันว่าเครื่องดนตรีแต่ละชนิดได้รับอิทธิพลการประเมินจากผู้ประเมินไม่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยต้องการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของรูบริกสำหรับการประเมินทักษะดนตรีไทยที่พัฒนาขึ้นด้วยโมเดล MFRM-PCM ซึ่งรูบริกนี้มีเป้าหมายในการพัฒนาเพื่อประเมินเชิงพัฒนาการ (formative assessment) สำหรับการประเมินทักษะดนตรีไทย 4 ชนิด ประกอบด้วย ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ข้องวงใหญ่ และข้องวงเล็ก โดยผู้วิจัยนำเสนอวิธีการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติและอธิบายค่าดัชนีบ่งชี้ถึงคุณสมบัติทางจิตมิติต่าง ๆ รวมถึงเกณฑ์การตรวจสอบค่าดัชนีบ่งชี้ถึงคุณสมบัติทางจิตมิติที่เกี่ยวข้อง โดยมีฟาเซตในการตรวจสอบทั้งสิ้น 4 ฟาเซต

วัตถุประสงค์

เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของรูบริกสำหรับการประเมินทักษะดนตรีไทยโดยใช้โมเดลการให้คะแนนบางส่วนแบบหลายองค์ประกอบของราสช์

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ 1) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่บรรเลงเพลงเดี่ยวเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตี 4 ชนิด ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ข้องวงใหญ่ และข้องวงเล็ก และ 2) ผู้ประเมินทักษะดนตรีไทย ที่เป็นผู้มีประสบการณ์ในการสอนทักษะดนตรีไทย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน จะเป็นคลิปปิบัติการบรรเลงเดี่ยวเครื่องดนตรีไทยทั้ง 4 ชนิดของนักเรียนที่ส่งเข้าร่วมการประกวดดนตรีไทย โดยขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจาก 2 หน่วยงาน ได้แก่ 1) รายการประลองเพลงประเลงมโหรีของธนาคารกรุงเทพ และ 2) รายการการประกวดเดี่ยวเครื่องดนตรีไทยและขับร้องระดับชาติของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน คือ 1) คัดเลือกเฉพาะการบรรเลงเดี่ยวเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตี 4 ชนิดย้อนหลังไม่เกิน 10 ปี 2) คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากบทเพลงที่บรรเลง โดยจะต้องเป็นเพลงเดี่ยวมาตรฐาน อัตราจังหวะ 3 ชั้นเดี่ยวทั้งเถา หรือเดี่ยวอัตราจังหวะเฉพาะ และ 3) คัดเลือกผลงานที่มีคุณภาพในด้านเสียงและด้านภาพ โดยทุกผลงานจะต้องมีคุณภาพของเสียงที่ดังชัดเจน และคุณภาพของภาพที่สามารถเห็นท่วงท่า บุคลิกภาพ หรือการจับไม้ได้อย่างชัดเจน คัดเลือก

จำนวนชนิดละ 21 คน รวมทั้งสิ้น 84 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างกำหนดจากเกณฑ์ขั้นต่ำ 2 ข้อ สำหรับการวิเคราะห์ด้วยโมเดล MFRM-PCM ได้แก่ 1) ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 50 คน (Linacre, 1994) และ 2) แต่ละข้อรายการประเมินต้องถูกประเมินอย่างน้อย 100 ครั้ง (Linacre, 1994) โดยงานวิจัยนี้นักเรียน 1 คน จะถูกประเมิน 2 ครั้งจากผู้ประเมินที่แตกต่างกัน ดังนั้น ข้อรายการประเมิน 1 ข้อจะถูกประเมินทั้งหมด 168 ครั้ง ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประเมินทักษะของนักเรียน มีเกณฑ์การคัดเลือก คือ 1) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในสอนวิชาดนตรีไทยหรือทักษะดนตรีไทยอย่างน้อย 2 ปี 2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาและส่งผู้เรียนเข้าประกวดดนตรีไทยหรือเป็นผู้ที่เคยเป็นกรรมการตัดสินการแข่งขันดนตรีไทยอย่างน้อย 2 ปี และ 3) ต้องไม่เคยเป็นกรรมการตัดสินในรายการประกวดดนตรีไทยที่เป็นที่มาของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประเมินที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกทั้งสิ้น 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ รูบริกสำหรับประเมินทักษะดนตรีไทยแบบแยกองค์ประกอบ (analytic rubric) ที่มีเกณฑ์ประเมิน 8 ด้าน 12 ข้อรายการประเมิน โดยแต่ละข้อรายการประเมินจะมีคำอธิบายระดับคุณภาพ 5 ระดับ มีเป้าหมายของคำอธิบายเพื่อประเมินและให้ข้อมูลย้อนกลับเชิงพัฒนาการหรือความก้าวหน้า โดยรูบริกสำหรับการประเมินทักษะดนตรีไทยนี้ พัฒนาขึ้นมาจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยและเกณฑ์การประเมินของสำนักทบวงมหาวิทยาลัย (2544) เป็นหลัก ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องระหว่างทักษะและข้อรายการประเมินในรูบริก (IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านดนตรีไทยระดับอุดมศึกษา 1 ท่าน ระดับมัธยมศึกษา 3 ท่าน และด้านการวัดและการประเมินผลจำนวน 1 ท่าน ผลการวิเคราะห์ พบว่า ทุกข้อรายการประเมินมีดัชนี IOC อยู่ในช่วง 0.6 ถึง 1.0 ซึ่งมากกว่า 0.5 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงคำอธิบายระดับคุณภาพเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และรูบริกนี้ผ่านการทดลองใช้ด้วยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนจำนวน 40 คน และผู้ประเมินจำนวน 5 ท่าน ผลการทดลองใช้ พบว่า รูปแบบการประเมินที่ใช้สามารถใช้โมเดล MFRM-PCM ในการวิเคราะห์ได้ และข้อรายการประเมินทุกข้อผ่านเกณฑ์ความตรงเชิงโครงสร้างและความเที่ยง สามารถนำไปวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจปรับปรุงประสิทธิผลระดับคุณภาพของข้อรายการประเมินได้

ตาราง 1

เกณฑ์และข้อรายการประเมินของรูบริกสำหรับการประเมินทักษะดนตรีไทย

เกณฑ์การประเมิน	ข้อรายการประเมิน
ด้านที่ 1 การเตรียมพร้อมเครื่องดนตรี	1. เครื่องดนตรี 2. ไม้ตี และ 3. เสียงเครื่องดนตรี
ด้านที่ 2 ท่านั่งและบุคลิกภาพ	4. ท่านั่งและบุคลิกภาพ
ด้านที่ 3 การจับไม้	5. การจับไม้
ด้านที่ 4 พื้นฐานและเทคนิคการบรรเลง	6. พื้นฐานการบรรเลง 7. การบรรเลงเทคนิคพื้นฐาน และ 8. การบรรเลงเทคนิคพิเศษ
ด้านที่ 5 ความถูกต้องของทำนองหลักและความเหมาะสมกับผู้บรรเลงแต่ละบุคคล	9. ความถูกต้องของทำนองหลักและความเหมาะสมกับผู้บรรเลงแต่ละบุคคล
ด้านที่ 6 ความถูกต้องของการบรรเลงเดี่ยวและความสอดคล้องกับแนวทำนองและจังหวะ	10. ความถูกต้องของการบรรเลงเดี่ยวและความสอดคล้องกับแนวทำนองและจังหวะ
ด้านที่ 7 คุณภาพเสียงตลอดการบรรเลง	11. คุณภาพเสียงตลอดการบรรเลง
ด้านที่ 8 ความสอดคล้องสัมพันธ์ของทักษะ	12. ความสอดคล้องสัมพันธ์ของทักษะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการอบรมผู้ประเมินด้วยเอกสารการอบรมผู้ประเมินที่จัดทำขึ้น มีเนื้อหาเกี่ยวกับ 1) วิธีการใช้ วัตถุประสงค์ และขอบเขตของรูบริกสำหรับการประเมินทักษะดนตรีไทย 2) ทักษะดนตรีไทยที่เป้าหมายของการประเมิน 3) ข้อมูลทั่วไปและการได้มาของตัวอย่างวิจัย และ 4) ความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้นจากผู้ประเมิน (rater bias/rater effect) และดำเนินการให้ผู้ประเมินกรอกแบบฟอร์มยินยอมเป็นผู้ประเมินและยินยอมที่จะไม่เผยแพร่คลิปวิดีโอของตัวอย่างวิจัย จากนั้นผู้วิจัยนำคลิปการบรรเลงเดี่ยวเครื่องดนตรีไทยของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 84 คน สุ่มให้กับผู้ประเมินแต่ละท่าน ใช้รูปแบบการประเมินแบบเชื่อมต่อประสาน ประเมินในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Google Forms โดยผู้ประเมิน 1 ท่าน ประเมินนักเรียน 28 คน โดยใช้ข้อรายการประเมินทุกข้อ ซึ่งนักเรียน 1 คน ถูกประเมินโดยผู้ประเมินทั้งสิ้น 2 คน และผู้ประเมินทุกคนจะประเมินนักเรียนทับซ้อนกันกับผู้ประเมินคนก่อนหน้าและถัดไปจำนวน 14 คน (overlap) ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างให้ผู้ประเมินแต่ละท่านโดยมีเครื่องดนตรีชนิดละเท่า ๆ กัน ใช้รูปแบบการประเมินแบบเชื่อมต่อประสาน (linking design) (Engelhard, 1997) เป็นรูปแบบที่แนะนำสำหรับการวิเคราะห์ด้วยโมเดล MFRM-PCM เพื่อให้สอดคล้องกับภาระงานของผู้ประเมินที่ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับกรให้ผู้ประเมินประเมินนักเรียนทุกคนและทุกข้อรายการประเมิน (complete design) หลีกเลียงความเมื่อยล้า (fatigue) (กมลวรรณ ตังธนภานนท์, 2563) ที่ส่งผลต่อความเที่ยงของผู้ประเมิน โดยไม่มีผลกระทบต่อการประมาณค่าของโมเดล และคงคุณสมบัติทางจิตมิติภายในฟาเซตและระหว่างฟาเซตได้ (Linacre, 1997; Uto, 2021) จากนั้นดำเนินการรวบรวมผลการประเมินของผู้ประเมินทั้ง 6 ท่าน เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติด้านความตรงเชิงโครงสร้างและความเที่ยงของรูบริก จากนั้นวิเคราะห์ปรับปรุงประสิทธิภาพของระดับคุณภาพแต่ละข้อรายการประเมินด้วยโมเดล MFRM-PCM

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโมเดล MFRM-PCM โดยใช้โปรแกรม Minifac มีคุณสมบัติทางจิตมิติ 2 ด้านที่ต้องการตรวจสอบ ประกอบด้วย 1) ความตรงเชิงโครงสร้าง หมายถึง รูบริกสามารถประเมินทักษะดนตรีไทยที่เป็นเป้าหมายได้อย่างสอดคล้องกลมกลืนไปในทิศทางเดียวกันจากหลักฐานทางเชิงปริมาณที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยโมเดลผ่านฟาเซตที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน โดยแต่ละฟาเซตจะมีหน้าที่ในการยืนยันและสนับสนุนความตรงเชิงของรูบริก พิจารณาจาก Fit Mean-Square ดัชนีคุณภาพฟาเซต และดัชนีประสิทธิภาพระดับคุณภาพ และ 2) ความเที่ยง หมายถึง ความสามารถในการประเมินที่คงไว้ซึ่งคุณสมบัติทางจิตมิติด้านความตรงและความยุติธรรมของรูบริก เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่น พิจารณาจาก Fixed/Random (χ^2) และดัชนีคุณภาพฟาเซต มีรายละเอียดของดัชนีบ่งชี้ถึงคุณสมบัติทางจิตมิติ ดังนี้

1) Chi-squared (χ^2) แบ่งการทดสอบเป็น 1.1) สำหรับโมเดลสรุปรวม ต้องการตรวจสอบความแตกต่างระหว่างโมเดลเชิงประจักษ์ (empirical model) และโมเดลราสซ์ โดยต้องมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อแสดงให้เห็นว่าโมเดลราสซ์ไม่สามารถทำนายโมเดลเชิงประจักษ์ได้อย่างสมบูรณ์ (Eckes, 2009; Linacre, 2022a) เนื่องจากโมเดลราสซ์ต้องการให้ข้อมูลเชิงประจักษ์มีความแตกต่างกันเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ 1.2) สำหรับฟาเซตนักเรียน ฟาเซตผู้ประเมิน ฟาเซตเครื่องดนตรี และฟาเซตข้อรายการประเมินแบ่งเป็น (fixed) χ^2 มีสมมติฐาน คือ ข้อมูลภายในฟาเซตไม่แตกต่างกัน และ (random) χ^2 มีสมมติฐาน คือ กลุ่มตัวอย่างมาจากการสุ่มจากประชากรที่มีการแจกแจงแบบปกติ (normal distribution) สำหรับ (fixed) χ^2 ใช้สำหรับตรวจสอบความแตกต่างของความสามารถนักเรียน การกดยกคะแนนของผู้ประเมิน และความยากง่ายของข้อรายการประเมินว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ โดยต้องมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความแตกต่างและช่วยยืนยันความตรงเชิงโครงสร้างของรูบริก ส่วนฟาเซตเครื่องดนตรี ต้องไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อแสดงให้เห็นว่า อิทธิพลการประเมินที่มีต่อแต่ละเครื่องดนตรีนั้นไม่ต่างกัน สำหรับฟาเซตนักเรียนและฟาเซตผู้ประเมินนั้น แสดงผลการทดสอบ (random) χ^2 เพิ่มเติม เพื่อยืนยันว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิเคราะห์ครั้งนี้เป็นนักเรียนที่มีความสามารถและเป็นผู้ประเมินที่มีการกดยกคะแนนเท่ากับการสุ่มมาจากประชากรจากการแจกแจงแบบปกติ (Linacre, 2022a)

2) เมเชอร์ (measure) หน่วยเป็น Logit แสดงค่าความสามารถของนักเรียน การกดปล่อยคะแนนของผู้ประเมิน อิทธิพลการถูกประเมินของเครื่องดนตรี และความยากของข้อรายการประเมินภายในรูบริก โดยมีค่าอยู่ในช่วง $-\infty$ ถึง ∞ หากค่าเป็นบวก หมายถึง มีความสามารถสูง มีการกดคะแนน มีอิทธิพลการถูกประเมินแบบกดคะแนน และข้อรายการประเมินมีความยาก ส่วนค่าเป็นลบ หมายถึง มีความสามารถต่ำ มีการปล่อยคะแนน มีอิทธิพลการถูกประเมินแบบปล่อยคะแนน และข้อรายการประเมินมีความง่าย สำหรับฟาเซตข้อรายการประเมิน ควรมีค่าเมเชอร์อยู่ในช่วง -0.99 ถึง 0.99 เพื่อแสดงถึงความไม่ยากหรือไม่ง่ายจนเกินไปของข้อรายการประเมิน (Krishnan & Idris, 2018)

3) Fit Mean Square (Fit MS) คำนวณจากค่า χ^2 และ df เป็นค่าที่แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกลมกลืนของข้อมูลกับโมเดล มีค่าที่คาดหวังเท่ากับ 1 หมายถึงผลการประเมินสอดคล้องกับโมเดลอย่างสมบูรณ์ ค่า Fit MS พิจารณาจากการวิเคราะห์ 2 ค่า ประกอบกัน ได้แก่ Infit MS ที่ละเอียดอ่อนต่อผลการประเมินที่เป็นแบบแผน (inlying) หมายถึงค่า Infit MS จะมีค่าที่ใกล้เคียง 1 ต่อเมื่อปฏิบัติทักษะในข้อรายการประเมินที่ง่ายได้มากกว่าข้อรายการประเมินที่ยากอย่างเป็นระบบ และ Outfit MS ที่ละเอียดอ่อนต่อผลการประเมินแบบสุดโต่ง (outlying) หมายถึง ค่า Outfit MS จะมีค่าใกล้เคียง 1 ต่อเมื่อไม่มีผลการประเมินที่ผิดไปจากที่ควรจะเป็น ตัวอย่างผลการประเมินแบบสุดโต่ง เช่น มีความสามารถระดับต่ำ แต่ถูกประเมินได้คะแนนในข้อที่ยากที่สุด จึงพิจารณาว่า การที่ปฏิบัติข้อที่ยากที่สุดได้เป็นผลสุดโต่งหรือคาดเดาไม่ได้ ค่าทั้ง 2 ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0.5 ถึง 1.5 เพื่อยืนยันความสอดคล้องกลมกลืนกับโมเดลและเป็นหลักฐานยืนยันความตรงเชิงโครงสร้าง ค่า Fit MS แสดงผลพร้อมค่า Z-Standardized (ZSTD) ที่เป็นค่าที่ถูกปรับให้เป็นมาตรฐานจากผลการทดสอบ t -test ของค่า MS โดยมีสมมติฐานว่า ข้อมูลสอดคล้องกลมกลืนกับโมเดลอย่างสมบูรณ์ ค่า ZSTD ตั้งแต่ ± 2.0 พิจารณาว่าข้อมูลไม่สอดคล้องกลมกลืนกับโมเดลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 Linacre, 2022a; Linacre, 2022b)

4) ดัชนีคุณภาพฟาเซต พิจารณาจาก 4.1) ดัชนีจำแนก (separation index) แสดงให้เห็นถึงสัดส่วนของความแตกต่างที่แท้จริง (True Standard Deviation: True SD) กับความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการวัด (Root Mean Square Error: RMSE) มีค่าตั้งแต่ 0 ขึ้นไป เป็นดัชนีที่แสดงให้เห็นถึงจำนวนระดับความแตกต่างของข้อมูลภายในฟาเซต โดยอนุมานว่าข้อมูลเป็นการแจกแจงแบบปกติ ดังนั้น ผลการประเมินที่มีค่าที่สูงมากหรือต่ำมาก เป็นผลมาจากความสามารถที่สูงสุดโต่งที่อธิบายไม่ได้หรือเป็นความบังเอิญ มีสูตรคำนวณ คือ $True\ SD/RMSE$ 4.2) ดัชนีความเที่ยงจำแนก (reliability of separation) แสดงให้เห็นถึงสัดส่วนของความแปรปรวนที่แท้จริง (true variance) กับความแปรปรวนที่สังเกตได้ (observed variance) มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ยิ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 หมายถึงมีความแตกต่างกันของข้อมูลภายในฟาเซตมาก มีสูตรคำนวณ คือ $True\ SD^2/(RMSE^2 + True\ SD^2)$ และ 4.3) ดัชนีระดับชั้น (strata index) เป็นดัชนีที่แสดงจำนวนระดับคล้ายกับดัชนีจำแนก แต่อนุมานว่าข้อมูลที่มีผลการประเมินความสามารถที่สูงมากหรือต่ำมาก เป็นผลจากความสามารถที่เกิดขึ้นจริง มีสูตรคำนวณ คือ $4 \times (True\ SD/RMSE) + 1$ /3 สำหรับฟาเซตนักเรียนต้องการให้มีค่าดัชนีคุณภาพที่สูง เพื่อยืนยันว่ารูบริกมีความสามารถในการจำแนกความสามารถของผู้เรียนได้ เป็นดัชนีที่บ่งชี้ถึงความเที่ยง ฟาเซตข้อรายการประเมินต้องการให้มีค่าที่สูง เพื่อยืนยันว่านักเรียนมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพียงพอที่จะยืนยันความตรงเชิงโครงสร้างของรูบริก ฟาเซตผู้ประเมินต้องการให้มีค่าที่สูง เพื่อให้ผู้ประเมินประเมินอย่างอิสระแตกต่างกันได้ตามความเชี่ยวชาญของตนและเป็นการยืนยันความตรงเชิงโครงสร้าง ส่วนฟาเซตเครื่องดนตรีต้องการให้มีค่าที่ต่ำ เนื่องจากไม่ต้องการให้มีอิทธิพลของการประเมินที่เกิดจากผู้ประเมินหรือรูบริกของเครื่องดนตรีแต่ละชนิดแตกต่างกัน

5) ดัชนีประสิทธิผลระดับคุณภาพ เป็นดัชนีที่บ่งชี้ถึงความตรงเชิงโครงสร้าง ประกอบไปด้วยดัชนีบ่งชี้ที่จำเป็น ดังนี้ (Linacre, 2002) 5.1) ค่า point-measure correlation (PT_{cor}) ของฟาเซตข้อรายการประเมิน ค่า PT_{cor} เป็นการวิเคราะห์ค่า Pearson point-biserial correlation ในรูปแบบของโมเดล MFRM-PCM วิเคราะห์เพื่อพิจารณาความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันของข้อรายการประเมินภายในรูบริกกับทักษะที่ต้องการประเมิน ช่วยยืนยันความตรงเชิงโครงสร้างของรูบริก โดยค่า PT_{cor} ของแต่ละข้อรายการประเมินควรมีค่าเป็นบวก (Linacre, 2022a; Mohaffyza et al., 2015) เป็นค่าที่

ช่วยยืนยันความคงที่และความถูกต้องของการประมาณค่า ช่วยในการอธิบายคุณสมบัติทางจิตมิติของรูปริกจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้และยืนยันผลการประมาณค่าเมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่น 5.2) จำนวนการใช้ระดับคุณภาพ (category usage) ช่วยในการยืนยันความคงที่ของการประมาณค่า การใช้ระดับคุณภาพจำนวนอย่างน้อย 10 ครั้ง ช่วยยืนยันว่าระดับคุณภาพนั้น ๆ สามารถใช้ประเมินทักษะที่ต้องการในระดับนั้นได้จริง ระดับคุณภาพที่มีการใช้ไม่ถึง 10 ครั้ง ควรพิจารณานำระดับคุณภาพนั้น ออกหรือยุบรวมระดับคุณภาพนั้นกับระดับคุณภาพต่อไปที่มีจำนวนการใช้ผ่านเกณฑ์ 5.3) ค่าเฉลี่ยเมเชอร์ (average measure: AM) เป็นค่าความสามารถเฉลี่ยในแต่ละระดับคุณภาพจากการประมาณค่าจากฟาเซตที่เกี่ยวข้อง นักเรียนที่มีความสามารถที่สูงควรต้องถูกประเมินในระดับคุณภาพที่สูง ดังนั้น ค่าเมเชอร์เฉลี่ยควรมีค่าจากต่ำไปสูงเรียงขึ้นไปตามลำดับ (monotonicity) สอดคล้องกับความสามารถ ค่าเฉลี่ยเมเชอร์ช่วยยืนยันความถูกต้องของการประมาณค่า และช่วยในการอธิบายคุณสมบัติทางจิตมิติของรูปริกจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ รวมถึงยืนยันผลการประมาณค่าเมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่น และ 5.4) ค่า Outfit MS เป็นที่ละเอียดอ่อนต่อผลการประเมินแบบสุตโต่ง หากมีค่ามากกว่า 1.0 จะแสดงให้เห็นถึงผลการประเมินแบบสุตโต่งหรือผลการประเมินที่ผิดไปจากที่ควรเป็น ค่า Outfit MS ควรมีค่าไม่เกิน 2.0 ซึ่งหมายถึง ค่าสุตโต่งที่เกิดขึ้นสามารถประมาณได้ด้วยโมเดล หากค่า AM ของระดับคุณภาพใดมีค่าน้อยกว่าระดับคุณภาพก่อนหน้า หรือค่า Outfit MS ของระดับคุณภาพใดมีค่ามากกว่า 2.0 ควรพิจารณานำระดับคุณภาพนั้นออกหรือยุบรวมระดับคุณภาพนั้นกับระดับคุณภาพก่อนหน้า

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์โมเดลสรุปและฟาเซต

ผลการวิเคราะห์โมเดลสรุป (summary model) พบว่า โมเดลเชิงประจักษ์มีความแตกต่างจากโมเดลราส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\chi^2 = 41926.10$, $df = 839$, $p < .01$)

ผลการวิเคราะห์ฟาเซตนักเรียนหลังการนำนักเรียน 5 คน ออกจากการวิเคราะห์เนื่องจากมีผลการประเมินที่ไม่สมบูรณ์ของผู้ประเมิน พบว่า มีนักเรียนจำนวน 18 คน มีค่า Infit - Outfit MS ไม่อยู่ในช่วง 0.5 ถึง 1.5 แสดงความไม่สอดคล้องกลมกลืนกับโมเดล มีระดับความแตกต่างของความสามารถนักเรียนประมาณ 1 ถึง 2 ระดับ (เก่ง/อ่อน) (ดัชนีจำแนก = 1.47, ดัชนีระดับชั้น = 2.29 และดัชนีความเที่ยงเท่ากับ 0.68) (Linacre, 2022b) ยืนยันถึงความเที่ยงของรูปริก การทดสอบ (fixed) χ^2 พบว่า ฟาเซตนักเรียนมีความสามารถแตกต่างกันอย่างน้อย 2 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\chi^2 = 279.2$, $df = 78$, $p < .01$) และการทดสอบ (random) χ^2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นนักเรียนที่มีความสามารถเท่ากับการสุ่มมาจากประชากรที่มีการแจกแจงแบบปกติ ($\chi^2 = 56$, $df = 77$, $p > .01$)

ผลการวิเคราะห์ฟาเซตผู้ประเมิน พบว่า ผู้ประเมินทั้ง 6 คน มีความสอดคล้องกลมกลืนกับโมเดล มีระดับความแตกต่างของการกดปล่อยคะแนนประมาณ 7 ถึง 10 ระดับ (ดัชนีจำแนก = 7.52, ดัชนีระดับชั้น = 10.35 และดัชนีความเที่ยงเท่ากับ 0.98) การทดสอบ (fixed) χ^2 พบว่า ผู้ประเมินประเมินโดยมีการกดปล่อยแตกต่างกันอย่างน้อย 2 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\chi^2 = 307$, $df = 5$, $p < .01$) และการทดสอบ (random) χ^2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้เป็นผู้ประเมินที่มีการกดปล่อยคะแนนเท่ากับการสุ่มมาจากประชากรที่มีการแจกแจงแบบปกติ ($\chi^2 = 4.9$, $df = 4$, $p > .01$)

ผลการวิเคราะห์ฟาเซตเครื่องดนตรี พบว่า เครื่องดนตรีทั้ง 4 ชนิด มีความสอดคล้องกลมกลืนกับโมเดล ไม่พบระดับความแตกต่างของระดับอิทธิพลของการถูกประเมินที่แตกต่างกันหรือพบเพียงเล็กน้อย (ดัชนีจำแนก = 0.00, ดัชนีระดับชั้น = 0.33 และ ดัชนีความเที่ยง = 0.00) การทดสอบ (fixed) χ^2 พบว่า เครื่องดนตรีแต่ละชนิดได้รับอิทธิพลของการถูกประเมินไม่แตกต่างกัน ($\chi^2 = 1.6$, $df = 3$, $p > .01$)

ผลการวิเคราะห์ฟาเซตข้อรายการประเมิน พบว่า ข้อรายการประเมินมีระดับความแตกต่างของความยากประมาณ 3 ถึง 4 ระดับ จากผลการวิเคราะห์ดัชนีคุณภาพฟาเซต (ดัชนีจำแนก = 2.71, ดัชนีระดับชั้น = 3.95 และดัชนีความเที่ยง = 0.88) ผลการวิเคราะห์ช่วยยืนยันว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนมีคุณภาพเพียงพอที่จะยืนยันความสามารถในการจำแนกระดับทักษะของนักเรียนด้วยข้อรายการประเมินภายในรูปрик และยืนยันว่ามีการจำแนกที่มากพอสำหรับยืนยันความตรงเชิงโครงสร้างของรูปริกด้วย (Linacre, 2022a) การทดสอบ (fixed) χ^2 พบว่า รูปริกมีความยากของข้อรายการประเมินแตกต่างกันอย่างน้อย 2 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\chi^2 = 81.8$, $df = 11$, $p < .01$)

ตาราง 2

ผลการวิเคราะห์สรุปรายฟาเซต

	ฟาเซต			
	นักเรียน ($N = 79$)	ผู้ประเมิน ($N = 6$)	เครื่องดนตรี ($N = 4$)	ข้อรายการฯ ($N = 12$)
ค่าเฉลี่ยเมเชอร์	2.00 ($SD = 0.74$)	0.00 ($SD = 0.86$)	0.00 ($SD = 0.05$)	0.00 ($SD = 0.42$)
เมเชอร์สูงสุด	4.64	0.96	0.04	0.62
เมเชอร์ต่ำสุด	0.26	-1.40	-0.08	-0.86
Infit MS (M)	0.98 ($SD = 0.30$)	0.99 ($SD = 0.17$)	1.00 ($SD = 0.06$)	0.99 ($SD = 0.14$)
Infit MS สูงสุด	1.73	1.22	1.08	1.17
Infit MS ต่ำสุด	0.46	0.78	0.97	0.63
Outfit MS (M)	1.02 ($SD = 0.41$)	1.02 ($SD = 0.11$)	1.02 ($SD = 0.09$)	1.02 ($SD = 0.14$)
Outfit MS สูงสุด	2.22	1.09	1.10	1.56
Outfit MS ต่ำสุด	0.23	0.80	0.98	0.58
ดัชนีจำแนก	1.47	7.52	0.00	2.71
ดัชนีระดับชั้น	2.29	10.35	0.33	3.95
ดัชนีความเที่ยงฯ	0.68	0.98	0.00	0.88
(Fixed) χ^2	279.2 ($df = 78$, $p < .01$)	307 ($df = 5$, $p < .01$)	1.6 ($df = 3$, $p > .01$)	81.8 ($df = 11$, $p < .01$)
(Random) χ^2	56 ($df = 77$, $p > .01$)	4.9 ($df = 4$, $p > .01$)	1.0 ($df = 2$, $p > .01$)	9.6 ($df = 10$, $p > .01$)

ผลการวิเคราะห์ฟาเซตข้อรายการประเมิน พบว่า ข้อรายการประเมินทั้ง 12 ข้อมีค่าเมเชอร์อยู่ในช่วง -0.99 ถึง 0.99 แสดงถึงความยากง่ายที่เหมาะสม ข้อที่ง่ายที่สุด คือ ข้อรายการประเมินที่ 1 (เมเชอร์ = -0.82) และข้อที่ยากที่สุด คือ ข้อรายการประเมินที่ 8 (เมเชอร์ = 0.62) การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืน พบว่า ข้อรายการประเมินที่ 10 (ความถูกต้องของการบรรเลงเดี่ยวและความสอดคล้องกับแนวทำนองและจังหวะ) ไม่สอดคล้องกลมกลืนกับโมเดลมีค่า Outfit MS เท่ากับ 1.56 ซึ่งมากกว่า 1.5 แสดงถึงการใช้ระดับคุณภาพด้านบนสุดต่ำสุดมากเกินไปหรือเกิดค่าผิดปกติในการประเมิน ผลการวิเคราะห์พบว่าไม่สอดคล้องกลมกลืนกับโมเดลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Outfit ZSTD > 1.96) (Linacre, 2022b)

ตาราง 3

ผลการวิเคราะห์ฟาสต์ข้อรายการประเมิน

เกณฑ์ การประเมิน	ข้อรายการประเมิน	เมเชอร์	SE	Infit		Outfit	
				MS	ZSTD	MS	ZSTD
ด้านที่ 1	1	-0.86 (ง่าย)	0.21	1.08	0.4	0.93	-0.1
	2	-0.58 (ง่าย)	0.15	0.96	-0.1	0.90	-0.1
	3	-0.39 (ง่าย)	0.18	0.99	0.0	0.97	0.0
ด้านที่ 2	4	0.06 (ยาก)	0.11	1.12	1.0	1.07	0.4
ด้านที่ 3	5	0.10 (ยาก)	0.12	1.17	1.0	1.43	2.1
ด้านที่ 4	6	0.24 (ยาก)	0.12	1.09	0.6	0.98	0.0
	7	0.07 (ยาก)	0.14	1.04	0.3	1.01	0.1
	8	0.62 (ยาก)	0.12	0.89	-0.8	0.84	-1.2
ด้านที่ 5	9	0.20 (ยาก)	0.15	0.90	-0.8	1.03	0.2
ด้านที่ 6	10*	-0.15 (ง่าย)	0.13	1.12	0.7	1.56	2.6
ด้านที่ 7	11	0.56 (ยาก)	0.15	0.93	-0.6	0.90	-0.6
ด้านที่ 8	12	0.13 (ยาก)	0.12	0.63	-3.1	0.58	-3.8

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปรับปรุงประสิทธิภาพของระดับคุณภาพ

1) ผลการวิเคราะห์ค่า PT_{cor} ของข้อรายการประเมินทุกข้อ (ตาราง 3) มีค่าเป็นบวก แสดงถึงความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันของข้อรายการประเมินกับทักษะที่ต้องการประเมิน

2) ผลการวิเคราะห์รายข้อ พบว่า 2.1) ข้อรายการประเมินที่ 1 มีจำนวนการใช้ระดับคุณภาพที่ 1 2 และ 3 น้อยกว่า 10 ครั้ง และมีค่าเฉลี่ยเมเชอร์ในระดับคุณภาพที่ 4 น้อยกว่าระดับคุณภาพที่ 3 ควรยุบรวมระดับคุณภาพที่ 1 2 3 และ 4 เข้าด้วยกัน 2.2) ข้อรายการประเมินที่ 2 6 8 9 11 และ 12 มีจำนวนการใช้ระดับคุณภาพที่ 1 และ 2 น้อยกว่า 10 ครั้ง ควรยุบรวมระดับคุณภาพที่ 1 และ 2 เข้ากันกับระดับคุณภาพที่ 3 2.3) ข้อรายการประเมินที่ 3 และ 7 มีจำนวนการใช้ระดับคุณภาพที่ 1 2 และ 3 น้อยกว่า 10 ครั้ง ควรยุบรวมระดับคุณภาพที่ 1 2 และ 3 เข้ากันกับระดับที่ 4 2.4) ข้อรายการประเมินที่ 4 มีจำนวนการใช้ระดับคุณภาพที่ 1 และ 2 น้อยกว่า 10 ครั้ง และมีค่าเฉลี่ยเมเชอร์ในระดับคุณภาพที่ 3 น้อยกว่าระดับคุณภาพที่ 2 ควรยุบรวมระดับคุณภาพที่ 1 2 และ 3 เข้าด้วยกัน 2.5) ข้อรายการประเมินที่ 5 มีจำนวนการใช้ระดับคุณภาพที่ 1 และ 2 น้อยกว่า 10 ครั้ง และมีค่าเฉลี่ยเมเชอร์ในระดับคุณภาพที่ 2 น้อยกว่าระดับคุณภาพที่ 1 ควรยุบรวมระดับคุณภาพที่ 1 และ 2 เข้ากันกับระดับคุณภาพที่ 3 และ 2.6) ข้อรายการประเมินที่ 10 มีจำนวนการใช้ระดับคุณภาพที่ 1 และ 2 น้อยกว่า 10 ครั้ง และระดับคุณภาพที่ 4 มีค่า Outfit MS มากกว่า 2.0 ควรยุบรวมระดับคุณภาพที่ 1 2 และ 4 เข้ากันกับระดับคุณภาพที่ 3

ตาราง 4

ผลการวิเคราะห์การปรับปรุงประสิทธิภาพระดับคุณภาพของรายข้อรายการประเมิน

ข้อ	จำนวนการใช้ระดับคุณภาพ					ค่าเฉลี่ยเมเชอร์					Outfit MS				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	0*	0*	2*	24	132	-	-	2.11	1.98*	2.99	-	-	1.6	0.8	1.1
2	0*	1*	10	17	130	-	0.78	1.32	1.62	2.77	-	0.6	0.8	1.0	0.9
3	0*	2*	1*	24	131	-	0.96	0.97	1.49	2.55	-	1.2	0.6	0.9	1.0
4	1*	5*	30	37	85	-0.33	0.93	0.91*	1.8	2.39	0.6	1.4	0.6	1.4	1.2
5	2*	2*	15	46	93	0.39	-0.12*	1.13	1.56	2.21	1.1	0.3	1.8	1.7	1.1
6	0*	5*	15	37	101	-	0.27	0.66	1.31	2.11	-	0.8	0.8	1.1	1.1
7	0*	3*	9*	52	94	-	0.32	0.74	1.46	2.29	-	0.8	0.9	1.1	1.0
8	0*	6*	16	71	65	-	-0.09	0.05	1.11	1.06	-	1.0	0.4	0.9	1.0
9	0*	0*	10	38	110	-	-	0.33	1.14	2.11	-	-	0.8	1.2	0.9
10	1*	1*	12	45	99	-0.27	0.71	0.98	1.98	2.36	0.3	0.9	0.8	2.5*	1.2
11	0*	0*	12	60	86	-	-	-0.15	1.02	1.90	-	-	0.6	1.0	1.0
12	1*	3*	20	69	65	-0.55	0.36	0.60	1.38	2.82	0.3	0.7	0.6	0.4	0.7

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ * หมายถึง ระดับคุณภาพควรได้รับการปรับปรุงประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

ผู้วิจัยขอแบ่งการอภิปรายผลเป็น 2 ช่วง คือ การอภิปรายสรุปดัชนีบ่งชี้ที่เชื่อมโยงให้เห็นถึงหลักฐานของคุณสมบัติทางจิตมิติของรูบริกสำหรับการประเมินทักษะดนตรีไทยที่พัฒนาขึ้น และการวิเคราะห์ค่าสถิติที่เป็นดัชนีบ่งชี้รายพาเซตทั้ง 4 พาเซต รายละเอียดดังต่อไปนี้

การอภิปรายสรุปดัชนีบ่งชี้ พบว่า ด้านความตรงเชิงโครงสร้าง จากผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องกลมกลืนกับโมเดลด้วยสถิติ Fit MS ในพาเซตข้อรายการประเมิน พบว่า ข้อรายการประเมินส่วนใหญ่มีความตรงเชิงโครงสร้างโดยข้อรายการประเมินที่ 10 ที่แสดงความไม่สอดคล้องกลมกลืนกับโมเดลนั้น เมื่อทำการปรับปรุงด้วยการวิเคราะห์ประสิทธิภาพระดับคุณภาพแล้ว ก็ช่วยให้ข้อรายการประเมินนี้มีความตรงเชิงโครงสร้างมากขึ้น และค่า PT_{cor} ที่มีผลเป็นบวกทุกข้อ ช่วยยืนยันความตรงเชิงโครงสร้างของรูบริก แสดงให้เห็นว่า ข้อรายการประเมินทุกข้อมุ่งประเมินในทักษะเดียวกัน นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ค่า Chi-square ของพาเซตนักเรียนและผู้ประเมินและดัชนีคุณภาพพาเซตของพาเซตผู้ประเมินและพาเซตข้อรายการประเมิน ยังช่วยยืนยันถึงความตรงเชิงโครงสร้างของรูบริกด้วย เนื่องจาก ค่าสถิติที่กล่าวมานี้ช่วยยืนยันว่า นักเรียนมีความสามารถและผู้ประเมินมีการกดปล่อยคะแนนที่หลากหลายมากพอที่จะช่วยยืนยันการวิเคราะห์คุณสมบัติทางจิตมิติของรูบริกที่พัฒนาขึ้น นอกจากนี้ การวิเคราะห์ปรับปรุงประสิทธิภาพด้วยดัชนีประสิทธิภาพระดับคุณภาพ ช่วยในการยืนยันความคงที่ของคุณสมบัติทางจิตมิติเมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่น เนื่องจากการปรับจำนวนระดับคุณภาพจากพาเซตที่เกี่ยวข้อง ยืนยันด้วยค่าสถิติแล้วว่ามีความแตกต่างหลากหลายมากพอ ดังนั้น เมื่อปรับจำนวนระดับคุณภาพตามผลการวิเคราะห์แล้วนั้น ก็ทำให้รูบริกมีโครงสร้างที่สอดคล้องกับคุณภาพทักษะในภาพรวมมากขึ้น

ในส่วนความเที่ยง มีดัชนีบ่งชี้จากผลการวิเคราะห์ดัชนีคุณภาพพาเซตของพาเซตนักเรียนนั้น มีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับได้ แสดงถึงความสามารถของรูบริกในการจำแนกทักษะของผู้เรียนได้ ค่าสถิติที่อยู่ในดัชนีคุณภาพพาเซตนี้ช่วยในเรื่องของการยืนยันว่า รูบริกสำหรับการประเมินทักษะดนตรีไทยนี้ เมื่อนำไปใช้ประเมินครั้งถัดไป ก็จะได้ผลของคุณสมบัติทางจิตมิติที่ไม่เปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์ค่า inter-rater agreement ของผู้ประเมินที่ผ่านเกณฑ์นั้น

ก็ช่วยยืนยันความเที่ยงของการนำรูบริกไปใช้ เนื่องจากผลการวิเคราะห์ที่ได้ แสดงถึงความประนีประนอมอย่างเป็นอิสระซึ่งกันและกันของผู้ประเมิน แต่ก็มีความสอดคล้องเห็นไปในทิศทางเดียวกับกับทักษะที่กำลังประเมินจากการวิเคราะห์ค่า Fit MS จะช่วยยืนยันว่า หากนำรูบริกไปใช้กับผู้ประเมินทั่วไป ก็จะมีคุณสมบัติทางจิตมิติที่ไม่เปลี่ยนไปมากนัก หากผู้วิจัยดำเนินการออกแบบการวิจัยนี้ให้ผู้ประเมินต้องประเมินให้เห็นพ้องกันอย่างสมบูรณ์นั้น ค่าสถิติที่จากการวิเคราะห์คุณสมบัติทางจิตมิติในครั้งนี้ก็จะไม่สามารถยืนยันได้ว่าคงที่หากนำไปใช้กับผู้ประเมินโดยทั่วไป นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ Chi-square และดัชนีคุณภาพฟาเซตของฟาเซตผู้ประเมิน ฟาเซตเครื่องดนตรี และฟาเซตข้อรายการประเมิน ยังช่วยยืนยันถึงความเที่ยงของรูบริกด้วย นอกจากนี้การวิเคราะห์ฟาเซตเครื่องดนตรีนั้น ค่าเมเชอร์ที่วิเคราะห์ได้ยังช่วยยืนยันว่าไม่มีความแตกต่างกันของอิทธิพลการถูกประเมินเมื่อใช้ประเมินในเครื่องดนตรีที่ต่างกันอีกด้วย

ผลการวิเคราะห์ฟาเซตนักเรียน พบว่า มีนักเรียนจำนวน 18 คน จาก 79 คนที่มีค่า Infit-Outfit MS ไม่สอดคล้องกลมกลืนกับโมเดล การพิจารณาค่า Fit MS สำหรับฟาเซตนักเรียนนั้น มีจุดประสงค์เพื่อใช้ศึกษาลักษณะนิสัยหรือรูปแบบการตอบที่มีลักษณะผิดปกติ เช่น ไม่ใส่ใจตอบ ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลของนักเรียนที่ไม่สอดคล้องกลมกลืนจากการวิเคราะห์ จนกว่าจะได้ผลค่าดัชนีที่ต้องการ (Linacre, 2010) สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพิจารณาว่านักเรียนที่ไม่สอดคล้องกลมกลืนกับโมเดลนั้นเป็นผลการประเมินจากผู้ประเมินที่ใช้ข้อรายการประเมิน ดังนั้น การนำผลการประเมินของนักเรียนที่ไม่สอดคล้องกลมกลืนกับโมเดลออกจึงเป็นเรื่องไม่สมเหตุผล ควรวินิจฉัยผลที่เกิดขึ้นจากตรวจสอบฟาเซตผู้ประเมินและฟาเซตข้อรายการประเมินกับโมเดลมากกว่า ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้ประเมินทุกคนมีความสอดคล้องกลมกลืนกับโมเดล แต่มีข้อรายการประเมินบางข้อที่ไม่สอดคล้องกลมกลืนกับโมเดล คือ ข้อรายการประเมินที่ 10 ซึ่งจากการวินิจฉัยพบว่า ข้อรายการประเมินที่ 10 มีค่าผิดปกติเกิดขึ้น ดังนั้น ความไม่สอดคล้องกลมกลืนของนักเรียนบางส่วนที่เกิดขึ้นอาจต้องพิจารณาปรับปรุงในส่วนข้อรายการประเมินนั้นนอกจากนี้จากการทดลองของผู้วิจัยเอง ช่วยยืนยันว่า หากนำเอาผลการวิเคราะห์ครั้งนี้ไปทำการลบนักเรียนที่ไม่สอดคล้องกลมกลืนกับโมเดลออก เมื่อวิเคราะห์ซ้ำ พบว่า จะมีนักเรียนที่ไม่สอดคล้องกลมกลืนกับโมเดลอีก กระทั่งการลบครั้งที่ 4 จึงจะให้ผลทุกคนสอดคล้องกลมกลืนกับโมเดล อย่างไรก็ตามสิ่งที่ผู้วิจัยพบ คือ หากลบข้อมูลของนักเรียนที่ไม่สอดคล้องกลมกลืนกับโมเดลออกจนหมด ดัชนีบ่งชี้คุณสมบัติทางจิตมิติส่วนใหญ่มีคุณภาพลดลงและไม่ผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพิจารณาใช้แนวทางที่ศึกษาที่กล่าวไว้ข้างต้น คือ การคงนักเรียนที่ไม่สอดคล้องกลมกลืนกับโมเดลไว้ เนื่องจากพิจารณาว่าเป็นผลจากข้อรายการประเมินและผู้ประเมิน และรักษาสารสนเทศที่จะได้รับการวิเคราะห์ รวมถึงคงไว้ซึ่งหลักฐานคุณสมบัติทางจิตมิติที่มีคุณภาพของรูบริกด้วย

ส่วนผลการวิเคราะห์ดัชนีคุณภาพของฟาเซตนักเรียน ผู้วิจัยเลือกพิจารณาดัชนีระดับขั้น เนื่องจากพิจารณาว่าการให้คะแนนที่สูงเป็นคะแนนที่เกิดขึ้นจริงจากความสามารถที่สูงของนักเรียนมากกว่าเป็นเหตุบังเอิญ (Wright & Masters, 2002) ดังนั้น จึงพิจารณาได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถประมาณ 2 ระดับ (เก่งและอ่อน) (ดัชนีระดับขั้น = 2.29) ส่วนดัชนีความเที่ยงจำแนก สามารถเปรียบเทียบได้กับความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคในทฤษฎีการวัดแบบดั้งเดิม โดยความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟานั้นจะมีค่าที่สูงกว่าดัชนีความเที่ยงจำแนก (Linacre, 2022a) โดย Fisher (2007, as cited in Mohaffyza et al., 2015) ได้นำเสนอค่าที่ยอมรับได้ของความเที่ยงในฟาเซตนักเรียนและข้อรายการประเมินไว้ คือ ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป นอกจากนี้ดัชนีความเที่ยงจำแนกยังคำนวณจากดัชนีจำแนกที่วิเคราะห์ความแตกต่างของความสามารถในการแจกแจงแบบปกติซึ่งจะมีค่าน้อยกว่าดัชนีระดับขั้น ที่คำนวณจากความสามารถของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในงานวิจัย (Wright and Masters, 1982 as cited in Fisher, 1992)

ผลการวิเคราะห์ฟาเซตผู้ประเมิน แสดงให้เห็นว่า ผู้ประเมินมีการกดปล่อยคะแนนที่ต่างกัน โดยมีดัชนีความเที่ยงจำแนกเข้าใกล้ 1 ช่วยยืนยันความตรงเชิงโครงสร้างของรูบริก (Edwards et al., 2019) โมเดลราสนั้นอนุญาตให้ผู้ประเมินประเมินอย่างเป็นอิสระซึ่งกันและกัน แตกต่างจากแนวคิดของทฤษฎีการวัดแบบดั้งเดิมและทฤษฎีการสรุปผลอ้างอิงของ

การวัด (generalizability theory) ดังนั้นจึงควรพิจารณาค่า Fit MS เป็นหลัก โดยหากต้องการให้ประเมินโดยมีคะแนนเท่ากันควรใช้ทฤษฎีอื่นในการวิเคราะห์ (Linacre, 2022a)

ผลการวิเคราะห์ฟาสเซตเครื่องดนตรี ค่าเมเชอร์แสดงให้เห็นว่าเครื่องดนตรีแต่ละชนิดได้รับอิทธิพลของการประเมินไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการที่เครื่องดนตรีทั้ง 4 ชนิดเป็นประเภทเครื่องตีเหมือนกัน และมีแบบแผนการบรรเลงคล้ายกัน (สงบศึก ธรรมวิหาร, 2540) และสอดคล้องกับการศึกษาเกณฑ์การประเมิน สำนักทบวงมหาวิทยาลัย (2544) ที่ระบุเกณฑ์ของเครื่องดนตรีแต่ละชนิดเท่ากัน โดยมีรายละเอียดของการเตรียมพร้อมเครื่องดนตรี การจับไม้ และการบรรเลงเทคนิคพิเศษ บางส่วนที่แตกต่างกันเท่านั้น ดังนั้น การพัฒนารูบrikโดยยึดเกณฑ์นี้ จึงน่าจะทำให้เครื่องดนตรีแต่ละชนิดได้รับอิทธิพลของการประเมินไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ฟาสเซตข้อรายการประเมิน แสดงให้เห็นว่า ข้อรายการประเมินที่ยากที่สุด คือ ข้อที่ 8 การบรรเลงเทคนิคพิเศษ สอดคล้องกับการบรรเลงเทคนิคพิเศษเป็นลักษณะเฉพาะของการบรรเลงเพลงเดี่ยวและเป็นส่วนที่ต้องใช้เวลาในการฝึกฝนมากที่สุด เป็นส่วนใช้ในการแสดงฝีมือ ความแม่นยำ และความเข้าใจในบทเพลง (รณฤทธิ์ ไหมทอง, 2021) ส่วนข้อรายการที่ง่ายที่สุด คือ ที่ 1 เครื่องดนตรี ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ด้านการเตรียมพร้อมเครื่องดนตรี ซึ่งหากพิจารณาเพิ่มเติมจะพบว่า ข้อรายการประเมินทั้ง 3 ข้อที่อยู่ในเกณฑ์ด้านนี้มีความยากน้อยที่สุด 3 อันดับแรก ผู้วิจัยพิจารณาว่า เกณฑ์การประเมินเรื่องนี้ เป็นพื้นฐานของผู้บรรเลงดนตรีไทยทุกคน ที่จะต้องเตรียมพร้อมเครื่องดนตรีก่อนการเล่น และมักถูกระบุอยู่ในส่วนแรกของเกณฑ์หรือแบบฝึกหัดดนตรีต่าง ๆ (ชยพร ไชยสิทธิ์ และคณะ, 2017; สำนักทบวงมหาวิทยาลัย, 2544) ดังนั้นจึงเป็นข้อที่ง่ายที่สุด และเมื่อพิจารณาทั้ง 12 ข้อรายการจากดัชนีคุณภาพของฟาสเซตข้อรายการประเมิน พบว่ามีความยากง่ายเหมาะสม โดยมีความยากง่ายอยู่ประมาณ 3 ระดับ (ยาก ปานกลาง และง่าย) และเมื่อผลการวิเคราะห์ค่า PT_{cor} ของฟาสเซตข้อรายการประเมินไปในทิศทางเดียวกัน ผู้วิจัยพิจารณาว่า เนื่องจากข้อรายการประเมินแต่ละข้อวัดในทักษะเดียวกัน ดังนั้น ความยากง่ายของข้อรายการประเมินจึงไม่แตกต่างกันมากนัก ส่วนดัชนีความเที่ยงที่สูง แสดงให้เห็นว่า ตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้มีมากเพียงพอที่จะยืนยันความตรงเชิงโครงสร้างของรูบrik (Edwards et al., 2019; Linacre, 2022a) และผลการปรับปรุงประสิทธิภาพระดับคุณภาพ แสดงให้เห็นว่า ข้อรายการประเมินส่วนใหญ่มีความถี่สูงในการถูกประเมินช่วงระดับคุณภาพที่ 3 ขึ้นไป แสดงให้เห็นว่า ควรมีระดับคุณภาพไม่เกิน 3 ระดับ สอดคล้องกับระดับความยากจากการวิเคราะห์ดัชนีฟาสเซตข้อรายการประเมิน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ คือ สำหรับผู้ที่สนใจหรือต้องการพัฒนาเครื่องมือประเภทรูบrik สามารถศึกษาแนวทางการวิเคราะห์ด้วยโมเดล MFRM-PCM ไปใช้สำหรับการพิจารณาปรับปรุงคุณภาพของรูบrik ทั้งเรื่องของจำนวนข้อรายการประเมินที่ควรมี จำนวนระดับคุณภาพรายข้อ และการแสดงหลักฐานคุณสมบัติทางจิตมิติที่เกี่ยวข้องได้ ซึ่งข้อดีของโมเดล MFRM-PCM คือ สามารถพิจารณาผลการวิเคราะห์ผ่านฟาสเซตที่เกี่ยวข้องมากกว่า 2 ฟาสเซตได้ ซึ่งในการประเมินทักษะปฏิบัติโดยทั่วไปแล้วมักมีอย่างน้อย 3 ฟาสเซตที่เกี่ยวข้อง (นักเรียน ผู้ประเมิน และข้อรายการประเมิน) รวมถึงสามารถพิจารณาปรับปรุงประสิทธิภาพระดับคุณภาพของข้อรายการประเมินให้สอดคล้องกับความสามารถที่แท้จริงและสถานการณ์การประเมินจริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป คือ ควรนำผลการวิเคราะห์คุณสมบัติด้วยโมเดล MFRM-PCM ของรูบrikไปใช้ปรับปรุงระดับคุณภาพแต่ละข้อรายการประเมิน และวิพากษ์กับผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ประเมินเพื่อพัฒนาเป็นรูบrikฉบับสมบูรณ์ และพัฒนาเป็นคู่มือการใช้ที่อาจประกอบไปด้วยภาระงาน (task) และรูบrik

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลวรรณ ตังธณานนท์. (2563). *การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชยพร ไชยสิทธิ์, มนัส วัฒนไชยยศ, และ บรรจง ชลวิโรจน์. (2560). การพัฒนาชุดฝึกกระนาตัมเพลงสาธการของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สาขาวิชาชีพพาหนะ วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. *วารสาร
วิทยาลัยนครราชสีมา*, 11(3), 202-212.
- รณฤทธิ์ ไหมทอง. (2564). การประพันธ์เดี่ยวระนาดเอกเพลงท้าวประสิทธิ์ สองชั้น เพื่อการประกวดเดี่ยวเครื่องดนตรีไทย
ระดับชาติ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 5(2), 109 – 130.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2563). *ทฤษฎีการทดสอบแนวใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงบศึก ธรรมวิหาร. (2540). *ดุริยางคไทย*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักทบวงมหาวิทยาลัย. (2544). *เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยและเกณฑ์การประเมิน*. ภาพพิมพ์.

ภาษาอังกฤษ

- American Educational Research Association, American Psychological Association & National Council on
Measurement in Education. (2014). *Standards for educational and psychological testing*.
American Educational Research Association.
- Chen, W. H., Lenderking, W., Jin, Y., Wyrwich, K. W., Gelhorn, H., & Revicki, D. A. (2014). Is Rasch model
analysis applicable in small sample size pilot studies for assessing item characteristics? An
example using PROMIS pain behavior item bank data. *Quality of Life Research*, 23(2), 485-493.
DOI: 10.1007/s11136-013-0487-5
- DeLuca, C., & Bolden, B. (2014). Music performance assessment: Exploring three approaches for quality
rubric construction. *Music Educators Journal*, 101(1), 70-76.
- Eckes, T. (2009). *Introduction to many-facet Rasch measurement*. Peter Lang Edition.
- Edwards, A. S., Edwards, K. E., & Wesolowski, B. C. (2019). The psychometric evaluation of a wind band
performance rubric using the Multifaceted Rasch Partial Credit Measurement Model. *Research
Studies in Music Education*, 1-25.
- Engelhard, G. (1997). Constructing rater and task banks for performance assessments. *Journal of Outcome
Measurement*, 1(1), 19-33.
- Fisher, W. (1992). Reliability, separation, strata statistics. *Rasch Measurement Transactions*, 6(3), 238.
- Krishnan, S., & Idris, N. (2018). Using partial credit model to improve the quality of an instrument.
International Journal of Evaluation and Research in Education, 7(4), 313-316.
- Linacre, J. M. (1994). Sample size and item calibration stability. *Rasch Measurement Transactions*,
7(4), 328.
- Linacre, J. M. (1997, August). *Judging plans and facets*. <https://www.rasch.org/rn3.htm>
- Linacre, J. M. (2002). Understanding Rasch measurement: Optimizing rating scale category effectiveness.
Journal of Applied Measurement, 3(1), 85-106.

- Linacre, J. M. (2010). When to stop removing Items and persons in Rasch misfit analysis. *Rasch measurement transactions*, 23(4).
- Linacre, J. M. (2022a). *A user guide to FACETS* (Version 3.84.0) [Computer software].
<https://www.winsteps.com/a/Facets-Manual.pdf>
- Linacre, J. M. (2022b). *A user guide to WINSTEPS* (Version 5.2.3) [Computer software].
<https://www.winsteps.com/a/Winsteps-Manual.pdf>
- Mohaffyza, M., Sulaiman, N., Lai, C. S., & Salleh, K. M. (2015). Measuring the validity and reliability of research instruments. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 204, 164-171.
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.08.129>
- Uto, M. (2021). Accuracy of performance-test linking based on a many-facet Rasch model. *Behavior Research Methods*, 53(4). 1440-1454.
- Wright, B. D., & Masters, G. N. (2002). Number of person or item strata. *Rasch Measurement Transaction*, 16(3), 888.